

yeni dünya gençliği

SAYI

02

KORKMAYIN ÇOCUKLAR

Çok çalışıyoruz,
sabahtan akşama kadar.
Ama ekmeğimiz az,
ekmeğimiz yetmiyor çocuklar.
Yüzleriniz
kırış kırış ağlamaktan,
hele gözleriniz
sağır dilsiz
kocaman kocaman
üzgün gözleriniz...
Korkuyla bakarlar
çığlık çığlığa:
ekmek!
ekmek!
ekmek!

Dinleyin, miniciklerim,
dinleyin, yavrularım benim,
bugün böyle,
böyleymiş dün de.
Ve ben yemeğim olmadığından,
elimden başka şey gelmediğinden,
n'apayım
inançla
besleyeceğim sizi.

Gün gelecek
çekip çevireceğiz yılları,
koşacağız beton bir kola
günlerin sularını.
Bırakmayacağız onları, değil mi?
Gem vurup sulara
diyeceğiz:
"Böyle akacaksınız!"
Ve öyle akacaklar!

Ekmeğimiz olacak o zaman.
Ekmeğimiz olacak!
Gözleriniz ışığı olacak sevinçten,

yavrucuklarım benim.
Benim ekmeğim mi var,
senin de olacak,
senin ekmeğin mi var,
bütün herkesin olacak.

Ve hayat o zaman
öylesine güzel olacak,
günümüzün küfleri
çok uzaklarda kalacak.
Şarkılar söyleyeceğiz bir ağızdan,
şarkılar çalışırken bile,
sevinçli şarkılar,
insanın onuruna.

Olur da kocarım o gün
gözleyeceğim
penceremden
uzak yolları,
gözleyeceğim dönüşünüzü
dinç ve gülbüz
ve sessizce fısıldayacağım:
"Ah, dünya ne güzel!"

Öyle de olacak!
bugünse ekmeğimiz kıt.
Annelerimizin göğüsleri
kuru mu kuru.
Ağlamak yararsız.
Ağlamak gereksiz.
Ama derinde, korkunç
bir ezinç yer eden.
Sizin "bugün"ünüz
yanan acıdır için için
Ama

korkmayın, çocuklar,
yarınlar için!

Nikola Vaptsarov

DOSYA

Geçmişten Bu Güne
Türkiye Devrimci
Gençlik Hareketi-2

DÜNYADAN

Sömürünün
Bankacılıktaki
Adresi HsBC

TARİH

Zulme
Başkaldırınının
Adıdır NEWROZ

KÜLTÜR
SANAT

Gençlik ve Kültür

Çıkarken

Merhaba değerli okuyucu;

2. sayımızla yeniden umut dolu yazılarla birlikteyiz. İlk sayımızda Türkiye devrimci gençlik hareketi tarihinden, kara panter hareketinden, sosyal güven(siz)lik yasa tasarısından ve eğitimdeki eşitsizlikten kesitler sunduk. Yeni sayımızda da beğeniyle okuyacağınızı düşündüğümüz yazılar hazırladık. Her yeni sayıda sizlerden gelen katkılarla içeriği daha zengin, tasarımı daha güzel ve eğitici yazılar hazırlamaya çalışacağız.

Paralı eğitim, iş güvencesiz çalıştırılma, hak gaspları ve geleceksizlik gibi daha birçok durumla karşı karşıya kalmaktayız. Modern ücretli kölelik sistemi sürekli olarak kâra dayalı, insan emeğini hiçe sayan ve yaşam temellerini yok sayan bir sistemdir. Tüm ezilenler karşı çıkmadıkları sürece onlar bu çürümüş sistemi “özgürlükçü”, “demokratik” vb. söylemlerle tek alternatif sistem olarak önümüze koyacaklar.

Peki ne yapmalıyız?

Örgütlenmeliyiz!!!

Öncelikle yaşamın her alanında bu barbar sömürü sisteminin alternatifi olan sosyalist sistemin yaratılması gerektiğini ve tüm halkların eşit, özgür bir dünya kurmak için örgütlü mücadele yürütmeleri gerektiğini tespit etmeliyiz. Fabrikalarda sınıf partisini yaratmak hedefiyle sendikal çalışma yürüterek, sınıf bilinçli öncü işçilerden bir parti yaratmalıyız. Fabrikaları temel alan bir çalışma ancak bizi başarıya götürecektir. İşçi sınıfı örgütlüyse bir güç, örgütsüzse bir hiçtir...

Mayıs ayının kızılığında buluşmak ümidiyle...

Bizler gençliğiz, savaşarak kazanacağız geleceğimizi...

Kazanacağız yeni bir dünyayı... Kuracağız Sosyalizmi...

yeni dünya
gençliği

Oku, Okut, Dağıtımını yap.

www.genclik.ydicagri.org

ÇAĞRIBasım Yayın Ltd. Şti. Adına Sahibi: Aziz Özer
Sorumlu Yazışları Müdürü: İlyas Emir
Yönetim Yeri ve Adresi:
Hüseyinağa Mah. Balo Sok. No: 29/5 Beyoğlu İST.
Tel:/Faks: 0212 620 67 57
Özel Sayı 165; Nisan 2008
Fiyatı0,10 Ytl (KDV Dahil)
Baskı Uğur Matbaacılık (0212-501 81 09)

GEÇMİŞTEN BUGÜNE 2

TÜRKİYE DEVRİMCİ GENÇLİK HAREKETİ

60'lardan sonra Marksist-Leninist klasiklerin Türkçe'ye çevrilmesi gençliğin devrimci ilerleyişinde dönüm noktası olmuştu. Hızla yayılan sosyalist fikirler toplumsal kurtuluşun habercisi gibiydi. Devrimci mücadele de profesyonel çalışmanın önemi kavranmış ve marksizmin evrensel ilkeleri ışığında örgütlenme devrim için kaçınılmaz kılınmıştı. Radikal eylemlerle ortaya çıkan gençlik örgütleri burjuvazinin gerici güçlerine aman tanımaksızın ilerliyor ve düşmana korku salıyordu. Gençliğin bu ilerleyişi ezilen emekçiler arasında sempati yaratmış, devrimci önderlerin isimleri artık gazete manşetlerinden halkın diline taşınmıştı.

Dönemin bu fikirleri karşısında, sağ diye adlandırılan milliyetçi akımların da radikal bir şekle bürünmesi bu iki fikir arasında karşılıklı çatışmayı da beraberinde getirir. Sınıfsal hareketlenmeler içerisinde de ayrılığa sebep olan bu iki zıt görüş kendi güçleri doğrultusunda eyleme yöneliyor ve sisteme karşı kendi alternatiflerini üretiyordu. Sağ ideoloji etkisinde kalan kesimin, karşıtı olarak gördüğü sol düşüncüyü vatan hainliğiyle yargılıyor ve bunu savunanları Rus ajanlığı yapmakla suçluyordu. Onlar için düşman vatana sızmış, ülke bütünlüğünü ve milli birliği bozmak isteyen örgüt veya kişilerdi. Bunu fırsat bilen faşist güçler de boş durmayıp bu gençliği kendi çıkarları doğrultusunda kullanarak, özel eğitilmiş ve faşist fikirlerle donatılmış silahlı birliklerini oluşturur.

Okul ve yurtda başlayan bu hareketlenmelerin toplumsal boyut kazanması ve halkın hemen her kesimini ilgilendiren konular olması dünyada olduğu gibi Türkiye ve Kuzey Kürdistan halkları içinde yeni bir değişimi gerekli kılıyordu. Fakat bu değişim nasıl olmalıydı. Yaşanan ekonomik krizler ve yabancı sermayenin üretimden ticarete varana dek piyasanın kontrolünü ele geçirmesi. Çıkarılan anti demokratik yasalar, iktidarda yaşanan bunalımlar, devrimin kaleleri olarak adlandırılan Rusya ve Çin'deki değişimlerle birlikte, yaşanan polemikler Türkiye devriminde taktik ve stratejisini tartışılır kılıyordu. Türkiye'de devrim nasıl olmalıydı. Toplumun en aydın ve mücadele de sivrilmiş devrimci gençlik içerisindeki bölünmelere kadar götüreceği sorulardan biri de buydu. Verili kaynaklar üzerinden yürütülen dar tartışmalar ülkenin sosyolojik ve ekonomik yapısını tahlil etmek için de yetersizdi.

Devamı 3. sayıda

SÖMÜRÜNÜN BANKACILIK ADRESLERİNDEN BİRİ

H C B S

Bu yazımızda aslında bankaların görünmez yüzüne ayna tutmaya çalışacağız. Bankla denince aklımıza ilk gelen beklide kredi kartı, kredi kartı denince akla önce taksit geliyor. Bugün bankalar ister ödeyebilsin ister ödeyemesin her cebe bir kredi kartı yerleştiriyor. 2007 itibarı ile Türkiye’de 37 milyon kredi kartı var. Tüm bankalar kefihsiz, koşulsuz, işçilere, işsizlere ve hatta öğrencilere bile kredi kartı dağıtıyor. Sokaklarda kart satışını arttırmak için stantlar kuruluyor. Kredi kartı kullanımının yaşamı daha da kolaylaştırdığı, burjuva medya tarafından reklâmlar aracılığıyla her gün pohpohlanıyor. Burjuvazinin amacı yaşamı kolaylaştırmak değil, işçi sınıfının canını okumaktır! Aldığı aşgari ücret ile yaşamını devam ettirmekte zorlanan bir işçi temel gereksinimi olan yiyecek ihtiyacını bile nakit parayla karşılayamayınca kredi kartına başvuruyor... Böylece günden güne artan borçlar, işçiyi sadece bankalara bağımlı hale getirmiyor, işine de zincirlerle bağlıyor böylece. İşsiz kalırım, borçlarımı ödeyemem korkusuyla emekçiler tüm kötü çalışma şartlarına rağmen direnemiyorlar. Bu bankalardan biri de Paro-

İlâsı dünyanın yerel bankası olan HSBC (Home and Community

Based Services) kapitalist dünya sisteminde iyi bir temsilci sayılabilecek bir kuruluş. Merkezi Londra’da olan banka dünya çapında çalışan bir kuruluş. Bankanın 200 bin hissesi dünyanın en büyük borsalarında işlem görüyor. Banka Hong Kong’da iş yapan güçlü bir şahıs olan Sir Thomas Sutherland tarafından 1868 senesinde

kuruluyor ve hemen ilk şubesini Şangay’da açıyor.

19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarında ki dönemde HSBC İngiliz kapitalist yayılcılığına iyi ayak uydurdu. Öncelikle Çin ve güney Asya ya yayıldı. Bu gelişmemiş ülkelerde, karşılarında rekabet olmadığı için kısa zamanda tüm bankacılık sistemini ele geçirdi ve milyonlarca sterlin değerinde likit parayı bu bölgenin insanlarından emip kendi kasalarına koydular. Başlangıçta Finansal Ticaret Bankası’nın kuvvetli bir niteliği idi. Külçe altın, gümüş, döviz ve ticari bankacılığın da önemli bir rol oynuyordu. Buna ek olarak banka Uzakdoğu da akla gelen her yere senet ihraç ediyordu. Banka o kadar etkindi ki güneydoğu Asya da ki pek çok ülkenin paralarını bile kendileri basıyorlardı. Kısacası o ülkelerin ekonomileri kapitalist İngiliz sömürgesi tarafından ele geçirilmişti. İkinci dünya savaşında banka, genel merkezini geçici bir süre Londra’ya taşıdı. Savaşın sonra yerle bir olan Hong Kong ekonomisinin yeniden yapılandırılması işini üzerine aldı. Bu süreçte büyük kar elde etti. 1950’li yıllar da kapitalizmin gelişme sürecinde banka globalleşme kararı alarak bütün dünyaya yayılmaya başladı. İlk olarak 1959 yılında British Bank Of Milde East Bankası’nı satın alarak petrol zengini olmaya yeni başlayan orta doğuya adım attı. 1965’de banka Hong Kong’da 1933’de kurulan Hong Kong Bank’ın %50’sinden fazlasını satın alarak kontrolü ele geçirmesi ile dünyada ki en büyük bankacılık ve finans servislerinden birini yarattı. Bunlarla birlikte HSBC 1970’lere kadar birçok ufak finans kurumunu gizlice satın aldı ve bu kurumların isimlerini korumasını sağlayarak kendisini perde arkasına aldı. 1980’lerde Kanada,

Avusturya ve Amerika pazarına da ayak bastı. HSCB 1990’lara kadar dünyanın her yerinde açık ve gizli alımlarla sürdürdüğü globalleşme sürecini 1991 senesinde bütün bağlı şirketlerini birden açtı. Altın da toplayarak HSBC Holdings adlı dev bir global finans gücü olarak ortaya çıktı...

Bir de bu bankanın yöneticilerini tanıyalım;

SİR JOHN BOND 61 yaşında grup başkanı, Uluslararası Finans Enstitüsü Başkanlığı yaptı. Ford Motor Üyesi, İngiltere Merkez Bankası Üyesi, BARONES DUNN Başkan Yardımcısı, 63 yaşında Hong Kong’un gizli yöneticileri olan süper zenginlerin oluşturduğu Hong Kong Konseyinin eski üyesi SİR MARK MOODY ATUART Anglo Amerikan Petrol, Shell gibi şirketlerde görev yaptı. Birleşmiş Milletlerin Global Bütünlük Konseyi adındaki çok ilginç kurumuna danışmanlık yapıyor.

HSBC Bank kapitalist sömürü düzenine çok iyi, ayak uydurdu. İşçilerin, emekçilerin alın terleriyle beslendiler ve bugün dünyanın sayılı bankalarından biri. Peki ya ezilenler, ezilenlerin hayatlarında ne değişti? Söyleyelim öyleyse; daha çok açlık, daha çok çaresizlik ve her gün birazdaha çok ağırlaşan yaşam koşulları. Banka sahipleri sömürü çarklarını genişletirken ezilenlerin de hayatında işte bunlar genişledi. Bize düşen görev ise, derin uykumuzdan uyanıp mali sermaye egemenliği olan emperyalizmin bu oyunlarını bozmaktır.

30 Eylül 2007 itibarıyla, Türkiye’deki kredi kartı sayısı 35 milyon 440 bin 786’ya, banka kartı sayısı 56 milyon 284 bin 388’e, otomatik vezne makinesi (ATM) sayısı 18 bin 131’e, satış noktası terminali (POS) sayısı ise 1 milyon 398 bin 314’e ulaştı.

Zulme Başkaldırının Adıdır “NEWROZ”

ateşler yakılır ve kral halkın arasına girer. Daha sonraki yüzyıllarda Zagnuk geleneğinin Zerdüştlükte de ortaya çıktığı görülür ve bu tören gelenekleri Gutilerden sonra Hurriler, Kassitler, Mitaniler, Urartular ve Medler zamanında da korunur.

Newroz aynı zamanda Demirci Kawa'nın zalim Dehak'a karşı isyanı olarak efsaneleşmiştir. Efsane şöyledir:

Bundan çok eski zamanlar öncesinde, daha yeryüzünde kimsenin olmadığı dönemlerde Zervan isimli tanrının iki oğlu olmuştur. Birinin adı Hürmüzdür. Bereket ve ışık saçan anlamına gelmektedir. Diğerrinin ki ise Ehrimandır. Kötülük ve kıtlık saçan anlamındadır. Fırat ve Dicle'nin yaşam bulduğu, Ahura Mazda'nın kutsadığı topraklarda Hürmüz hep iyinin ve yararlığın temsilcisi, Ehriman da onun karşıtı olmuştur.

Hürmüz, dünyada kendisini temsil etmesi için Zerdüş'tü gönderir ve yüreğini sevgi ile doldurur. Zerdüş'te ise buna karşılık oğullarını ve kızlarını Hürmüz'e hediye eder. Ehriman bu durumu kıskanır ve yüz yıllar boyunca sürecek olan iyilerle savaşına başlar. Tüm iyilere, Zerdüş'tün soyuna ve iyiliklere Medya coğrafyasındaki yaşamı çekilmez bir duruma getirir. Ehriman bazen gökten ateşler yağdırır bazen fırtınalar koparır ve iyiliğe ve iyilere hep zulm eder. En sonunda da içindeki nefreti ve kötülük zehrini zalim Kral Dehak'ın beynine akıtır ve onu bir bela olarak Asur ve Med halkının üzerine salar. Dehak'ın bildiği tek şey kötülük etmektir.

Zalim Dehak halkının kanını emerken beyindeki zehir bir ura dönüşür ve onu ölümcül bir hastalığın pençesine düşürür. Dehak acılar içinde kıvranarak yataklara düşer ve hastalığına bir türlü çare bulamaz. Dönemin doktorları acılarının dinmesi, yarasının kapanması ve hastalığının iyileşmesi için yaraya genç çocukların beyinlerinin sürülmesini önerirler. Böylece Kürtlerin yaşadığı coğrafyada aylarca hatta yıllarca süren bir katliam başlar; her gün zorla anne babalarından alınan iki gencin kafası kesilip beyinleri merhem olarak Dehak'ın yarasına sürülür. Bu katliam sürerken, sıra Med halkının çocuklarına gelir. Gençler öldükçe Fırat'ın, Dicle'nin, Mezrabotan'ın hali perişan ve içler acısıdır. Halk çaresiz ve güçsüz düşmüştür. Gençler katledilirken sıra bir gün daha önce bu şekilde 17 oğlunu kaybetmiş olan Kawa adındaki demircinin en küçük oğluna gelmiştir

Kawa, 20 Mart'ı 21 Mart'a bağlayan gece sabaha kadar demir ocağının başında sabahlar ve oğlunu zalim Dehak'ın katlinde kurtarmak için çareler düşünürken imdadına göğün yedinci katındaki iyiliğin temsilcisi Hürmüz, Ninowa'lı Kawa'nın yüreğini sevgi ve umutla doldurur ve bileğine güç, aklına ışık verir. Ona Zalim Dehak'tan kurtuluşun yolunu öğretir. 21 Mart sabahı, gün doğduğunda, Kawa oğlunu kendi eliyle Dehak'a teslim etmek ister ve zulmün ve kötülüğün kalesi olan Dehak'ın sarayına girer. Oğlunu zalim Dehak'ın huzuruna çıkarırken yanında getirdiği örsünü Dehak'ın kafasına vurur. Dehak'ın ölü bedeni Demirci Kawa'nın önüne düştüğü anda kötülüğün alevi Ninowa'da söner. Kısa sürede bütün Ninowa ve bölge halkı isyan eder ve ateşler yakarak saraya yürürler. Zulme karşı isyanı başlatan Kawa, demir ocağında çalışırken giydiği yeşil,

sarı, kırmızı önlüğünü isyanın bayrağı, ocağındaki ateşi ise özgürlük meşalesi yapar. Ninowa cayır cayır yanarken meşaleler elden ele dolaşır, dağ başlarında ateşler yakılır ve kurtuluş coşkusu günlerce devam eder. Zalim Dehak'tan kurtulan halklar 21 Mart'ı özgürlüğün, kurtuluşun ve halkların bayramı olarak kutlar. Demirci Kawa, başkaldırı kahramanı, Newroz ise, direniş ve başkaldırı günü olarak tarihe geçer.

Her yıl bütün baskı ve zorlamalara karşı kutlanan Newroz bu yılda birçok şehirde yüz binlerce insanın katılımıyla coşkulu bir şekilde kutlandı. Her yıl olduğu gibi bu yılda yine Newroz çeşitli bahanelerle engellenmeye çalışıldı. Diyarbakır Valiliği, Newroz Tertip Komitesi tarafından bastırılan Newroz afişlerini, üzerinde bulunan gözlerin 'Abdullah Öcalan'ın gözlerine benzediği ve 'Êdî Bes'e' anlamına gelen İspanyolca, Zazaki ve İngilizce sloganlar nedeniyle yasakladı. Batman, Van, Yüksekova, Hakkâri ve Şanlıurfa gibi kentlerde Newroz kutlamaları çeşitli bahanelerle yasaklandı. Yüksekova'da Newroz kutlamalarında gözaltına alınan kişilere işkence yapıldı vb. vb... Fakat bu baskı ve zorlamalara rağmen Newroz'un yasaklandığı kentlerde de dâhil olmak üzere sokaklara yüz binlerce insan çıktı ve coşkulu bir şekilde Newroz'u kutladılar. Demirci Kawa örsüyle Dehak'ın zulmüne son vermiştir. Newroz ateşi Demirci Kawa tarafından yakılmış bizler tarafından da sürekli körüklenecektir. Bu ateş hiç sönmeyecektir. Tüm ulusların özgür olacağı bir dünya ancak sosyalizmle mümkündür.

Êdî Bes'e !
Artık Yeter !
Kurtuluşun için örgütlen !
Newroz Ateşini Devrim Ateşiyle Körükle!
Newroz Piroz Be!

GENÇLİK ve KÜLTÜR

Kültür nedir sorusuna hepimiz farklı yanıtlar veririz çoğunlukla. Bu konuda özellikle gençler arasında ciddi bir bilinç bulanıklığı olduğu bir olgudur. Bu nedenle kültür kavramının içini nasıl doldurduğumuzu yani kültür kelimesinden ne anladığımızı anlatmak için aşağıda çeşitli başlıklar altında ele alınmış bu yazıyı gençlerin okumasında fayda görüyoruz.

Kültür nedir?:

Biz kültürü tarihsel gelişme süreci içerisinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunların yaratılmasında, iletilmesinde kullanılan araçların tümü olarak tanımlıyoruz.

Bu tanımlamaya uygun olarak sanılanın aksine toplum içerisinde bulunan tüm olumsuz değerlerde kültürün bir parçasıdır. Sorun da buradadır. Çünkü olumlu-olumsuz tüm değerlerin kültür tanımı içerisinde bulunması kültüründe ayrılarak tanımlanması zorunluluğunu doğuruyor. Elbette bu zorunluluk objektif koşullardan kaynaklanmaktadır. Bugüne kadar insanlık, ilkel komünist toplumu saymazsak, sınıflı toplumlarda yaşadı. Sınıflara ayrılmış toplumda kültür de sınıflara ayrılmaktadır. Çünkü her sınıf kendi yaşam koşullarına uygun ilişkiler içerisinde girerek kendi kültürünü oluşturmaktadır. Ancak hiçbir sınıfın kültürü saf değil, ilişkide bulunduğu diğer kültürlerden etkilenme içerisinde.

Ve genel olarak egemen kültür üretim araçlarını elinde bulduran egemen sınıfın kültürüdür. Burjuvazinin egemen olduğu günümüz şartlarında da egemen kültür burjuva kültürüdür. Burjuva kültür içerisinde bazı ilerici kültür değerlerinin ya da feodal kültür kalıntılarının bulunması bu özü değiştirmez.

Ancak ezen sınıfların kültürü ile ezilen emekçi sınıfların kültürleri arasında da değişik katmanlar bulunmaktadır. Örneğin ezilen sınıflardan küçük burjuvazi ile işçi sınıfı veya yoksul köylüler arasında; işbirlikçi büyük burjuvazinin sanayici kesimleri

ile toprakla bağıni kesmemiş kesimleri arasında yaşam tarzları, görüşleri konusunda farklılıklar, kültür farklılıkları vardır. Kültürler arasında farklılıkların bulunmasına rağmen halk kültürü olarak tanımlanan ezilen emekçi kesimlerin kültürü çok önemli ölçüde egemenlerin kültürünün etkisi altındadır.

Burjuva kültür:

Burjuva kültürü açıklanmadan önce tespit edilmesi gereken bir şey var. Burjuvazi kapitalizm ile egemenliği için herşeyi alınıp-satılabilen bir meta haline dönüştürdü. En büyük değer olarak ta KÂR'ı aldı. Kâr uğruna tüm insani değerleri yok ederek çıplak sömürüyü, en büyük özgürlük olarak ta ticaret özgürlüğünü koydu. İşte bugün yaşadığımız tüm sorunların kaynağı budur.

Burjuvazi sömürüye dayanan egemenliğini sağlamlaştırmak ve toplumun bütün kesimlerini kendine bağlayabilmek için elindeki tüm araçları kullanıyor. Bu iş için en büyük ve güçlü araç ise avutma kültürünün baş taşıyıcısı medyanın kraliçesi televizyondur. Her dakika kitlelerin beyinlerini işgal eden televizyon, tüm kesimlere seslenen renkli ve çeşitlendirilmiş kanalları ile herkesin elinin altında bulunan, ulaşılması en kolay görsel-ışitsel iletişim aracıdır. Bu özelliği ile televizyonu sadece evlerde değil, çok yoksul insanların yaşamak zorunda bırakıldıkları çadırlarda bile görebiliyoruz.

Boş umutlar dağıtan, yansıttığı değişik hayat biçimleri ile avutan yerli-yabancı dizileriyle, milyarlar vadeden oyunlarıyla, şöhret kapılarını ardına kadar açan yarışmalarıyla, "kanlı canlı" haberleriyle, yaşanmış öyküler

diyerek dini duyguları sömüren, körükleyen programlarıyla televizyon milyonlarca insanı koltuğa çivileyen yaptırım gücü yüksek tek araçtır neredeyse.

Medyanın diğer araçları olan gazete ve dergiler dahi televizyona endekslili hale geliyor. Gazete ve dergiler, televizyon oyunları ve televizyon üzerinden yayılan haber ve mesajları değerlendiriyor, onlar üzerine yorumlar yapıyor ve böylece gazete haberciliği televizyon hakkında haberciliğe dönüşüyor.

Televizyon herşeyi eğlenceye dönüştürüyor, en büyük barbarlıkları bile bir eğlenceymiş gibi sunuyor. Yaşam koşulları ile boğuşmaktan yorulan yoksullar, emekçiler akşam evlerine geldiklerinde televizyonun karşısına geçip avunuyor, sorunlarından ve sorunlarının kaynaklarından uzaklaşıyorlar. Televizyon insanları teselli ediyor, eğlendiriyor, insani duyguları, tepkileri törpülüyor, beyinleri uyuşturuyor. Kitlelerin ortalama beğenilerine seslenen televizyon, kitlelerin kültürel seviyelerini yükseltme yerine alt ve üst kültürden aldığı yeni

unsurlarla orta derecede düzleştirilmiş bir kültürü yaygınlaştırıyor. Birçok durumda ise seviyeyi düşürme rolünü oynuyor. Bu haliyle medya halkın beğenisini belirliyor. Halkı bir başka afyona, tüketiciliğe yönlendirmeye insanların ne giyeceği, ne yiyeceği, nasıl konuşacağı, nasıl davranacağı ve neleri düşüneceği konusunda sürekli değişen standartlar koyuyor.

Egemenler medya özelde ise televizyon aracılığıyla insanlara asıl olanın bireysel kurtuluş olduğu düşüncesini pompalıyor. Popüler kültürün değişik formatlarıyla umut dağıtıyorlar. Afyonlanmış, uyutulmuş, kendi durumla-

rının değişmeyeceğine inandırılmış insanlara durmadan "Sen de ünlü olabilirsin" mesajı veriliyor.

Elbette burjuvazi sadece televizyonu kullanmıyor. Cep telefonları, eğlence merkezleri, sinema salonları ve daha birçok şey sayabilir, örnekleri çoğaltabiliriz. Ancak durum yeterince ortada. Peki bu durum böyle mi devam edecek? Biz hayır diyoruz ve bir şeyler yapmamız gerektiğini düşünüyoruz. Bu amaçla burjuva kültürün karşısına ona alternatif olan ve baştan sona bu kültüre zıt sosyalist kültürü yaratmaya, yaymaya çalışıyoruz.

Peki sosyalist kültür nedir, temel özellikleri nelerdir?

Sosyalist / Proleter kültür:

İşçi sınıfı yani proletarya modern kapitalist toplumda zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi olmayan, sonuna kadar devrimci tek sınıftır. Proletarya sınıf olarak kurtuluşunu ancak bütün insanlığın sınıflara ayrılmış olma durumunu ortadan kaldırmakla, sınıfsız toplumu yaratmakla, dolayısıyla sınıf olarak kendisini de ortadan kaldırmakla gerçekleştirebilir.

Kapitalist sistemi bütünüyle tasfiye etmek, insanın insan tarafından sömürüldüğü şartları ortadan kaldırmak, doğa yasalarına uygun doğayla uyum içerisinde bir üretim tarzı geliştirmek, toplumun her bireyinin tamamen özgür iradesi ile topluma yeteneği ölçüsünde en fazla katkıyı yapacağı ve yine özgür olarak üretimden ihtiyacı kadar pay alacağı, özgür bireylerin özgür birlik-teliği temelinde oluşmuş bir toplumu oluşturmak proletaryanın tarihi görevidir.

İşte sosyalist kültür bu tarihi göreve hizmet edecek işçi sınıfının kültürüdür. Sosyalist kültür durağan değil, sürekli gelişen, ilerleyen kültürdür, yeni insanın kültürüdür.

Halk Kültürü:

Şimdiye kadar anlattığımız iki ana kavramın yanında açıklanması ve tavır geliştirilmesi gereken bir konu olarak halk kültürüne de değinmekte yarar var sanıyoruz.

Bugün sistemin alternatifi olduğunu söyleyen bir dizi örgütlenme, birçok kurum halk kültüründen bahsediyor. Ve halk kültürünü burjuva-emperyalist kültürün alternatifi olarak gösteriyor.

Oysa Halk kavramı olarak sınıfsal vb. bir ayırım yapmadan bir bölgede yaşayan herkesi kapsamaktadır. Kullanıldığı biçimiyle de halk işçileri, memurları, köylüleri, esnaf-ları, işsizleri vb. orta ve düşük gelirli insanları kapsıyor. Halk kültürü denilince de yoksul insanların kültürü kastediliyor. Burada ilerici veya gerici değerlerin bir ayırımı yapılmadan tüm değerler savunuluyor.

Oysa bir ülkede egemen olan sınıf aynı zamanda kendi kültürünü egemen kültür olarak benimsetir. Burjuvazinin egemen olduğu koşullarda egemen kültür de burjuva kültürüdür. Halk kültürü olarak alternatif gösterilen değerler aslında dinin, şovenizmin kültürüdür.

Bugün halk kültürüne sahip çıkmak adına "Birlik ve Dayanışma Aşuresi", iftar yemekleri vb. etkinlikler düzenlenen devrimci örgütler var. Halk kültürü diyerek halkın gerici, dini değerleri ile uzlaşıyor, örneğin cem evlerinin açıl-

ması mücadelesi veriliyor, sınıf ek-senli örgütlenmeler yerine emekçi sementlerin örgütlenmesi perspektifi savunuluyor.

Sosyalist kültürün temel özellikleri:

Sosyalist kültür toplumu ve toplumsal ilişkileri olması gerektiği gibi değil, olduğu gibi kavrar. Gerçeği bilimsel olarak ve hiçbir değişmez doğru olarak kabul edilen kalıplara bağlı kalmadan, çarpıtılmaksızın kavrar. Sosyalist kültür diyalektik materyalisttir, maddi gerçekliği temel alır, ancak durağan değil gelişme içerisinde ele alır.

Sosyalist kültür toplumun sınıflara bölünmüş olduğu gerçeğinden hareketle, yalana dayanan sınıflar üstü bir tutum değil, açıkça taraflı bir tutum alır. Bu kültür ezilen, sömürülen emekçi sınıfların yanında ve onların çıkarlarını açıkça savunur.

Sosyalist kültür ezilenlerin dünyayı değiştirebileceklerinden yola çıkarak, sömürü sistemine hizmet eden her türlü gericiğe karşı bilimi savunur. Ve insanın sürekli olarak dünyaya dair bilgisini artırması gerektiğini, bilginin sınırsızlığını ortaya koyar.

Sosyalist kültür her türlü milliyetçiliğin karşısına enternasyonalizmi koyar. Bu özelliği ile sosyalist kültür hakları birbirinden ayıran değil birleştiren bir özü ifade eder. Ancak ezen ulusun milliyetçiliği ile ezilen ulusun milliyetçiliğini birbirinden ayırır.

Sosyalist kültür her türlü cinsel baskıya ve erkek egemenliğinin tüm biçimlerine karşı her alanda kadın ve erkek eşitliğini savunur. Kadınlar ve çocuklar üzerindeki her türlü şiddete karşı çıkar.

Sosyalist kültür her alanda doğayla uyum içerisinde yaşamı savunur. Doğanın, doğal kaynakların tahrip edilmesine, doğaya egemen olunmasına karşı tavır alır.

Sosyalist kültür kapitalist sistemin bizlere dayattığı ben-merkezci bireyciliğe, bireysel kurtuluşa karşı paylaşım-cılığı, dayanışmacılığı savunur.

Sosyalist kültür özgürlükçü, eşitlikçi ve hümanisttir. İnsani değerleri en yüce değerlerden birisi olarak sayar. Ve buna karşı her türlü baskıyı, eşit-

sizliği, haksızlığı reddeder. İnsana ait olan hiçbir şeyi kendisine yabancı olarak görmez.

Sosyalist kültür bireylerin farklılıklarının, gelişmenin sınırsızlığının ve sürekli gelişiminin değişmez bir yasa olduğunun bilincinde olarak fikirlerin özgürce tartışılmasından çekinmez. Aksine tüm fikirlerin özgür olarak ortaya konulmasını olumlu olarak değerlendirir. Ve hiçbir kişiye veya topluluğa fikirlerinden dolayı yine fikirlerle yürütülen ideolojik mücadele dışında zora ve baskıya dayanan mücadele biçimleri uygulamaz.

Sosyalist kültür insanlık tarihinde yaratılmış bütün kültür içerisinde, insanlığı ileriye götürün tüm kültür değerlerinin mirasına sahip çıkar. Bu anlamda sosyalist kültür sil baştan yaratılan bir kültür değil, aksine insanlığın şimdiye kadar ortaya koyduğu değerleri eleştirel bir gözle değerlendirip içerisinde barındıran bir kültürdür.

SSCB'deki bazı örnekler:

1918'de kadın ile erkek eşitsizliğini yaratan tüm yasalar ortadan kaldırılmış, bu davranışlara karşı yasal tedbirler almanın yolu açılmıştır.

Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet yasaklanarak insanın insanı sömürmesinin yolları kapatılmıştır.

Büyük bir okuma-yazma seferberliği, eşi görülmemiş kitap-gazete basımı gerçekleştirilmiştir.

Ulusal baskıyı meşru kılan tüm yasalar kaldırılmış, uluslara kendi kaderini tayin hakkı tanınmıştır.

Toplumsal işlerin birlikte çözüldüğü toplu yaşam alanları yaratılmıştır.

Çocuk bakımı toplumsal bir iş olarak kavranmış ve çocuk bakım kurumları oluşturulmuştur.

Kreşler, çamaşırhaneler, toplu mutfaklar ile kadının eve kölece bağlılığı ortadan kaldırılmıştır.

(* Gençlik ve Kültür yazısı, Güney Kültür Sanat Edebiyat Dergisi adına 2004'de yapılan aynı adlı panelin sunum yazısıdır.